

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.83>

УДК 004.738.5:631.5

Н. В. Волкова,

к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права,

Полтавський державний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8374-1546>

І. Л. Загребельна,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних

відносин, Полтавський державний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8316-1656>

М. А. Петренко,

аспірант, Полтавський державний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-7897-4917>

РОЗВИТОК ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ДЛЯ ОБМІНУ ТА ПРОДАЖУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

N. Volkova,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Entrepreneurship and Law, Poltava State Agrarian University*

I. Zahrebelna,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Economics and International Economic Relations, Poltava State Agrarian University*

M. Petrenko,

*Postgraduate student of the Department of Entrepreneurship and Law, Poltava State
Agrarian University*

DEVELOPMENT OF ONLINE PLATFORMS FOR EXCHANGE AND SALE OF AGRICULTURAL PRODUCTS

У сучасному цифровому світі онлайн-платформи стають важливим інструментом для взаємодії та комунікації між користувачами через Інтернет. Ці платформи мають значний вплив на розвиток бізнесу, полегшуючи обмін товарами та послугами та сприяючи створенню нових бізнес-моделей. Однією з основних переваг є їх високий рівень доступності та глобальний охоплення, що сприяє розширенню ринків та підвищенню ефективності бізнесу. Зокрема, для сільськогосподарського сектору це відкриває нові можливості, дозволяючи напряму звертатися до широкої аудиторії споживачів через Інтернет. З іншого боку, споживачі отримують доступ до більшого асортименту сільськогосподарської продукції, що збільшує їх вибір та зручність покупок.

Проте, разом із зростанням популярності використання онлайн-платформ виникають нові виклики, зокрема у забезпеченні безпеки даних, прозорості угод та ефективної логістики. Для подолання таких перешкод потрібно активно впроваджувати технологічні рішення та стандарти безпеки, що забезпечують надійність та конфіденційність даних.

Використання онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції має великий потенціал для покращення ефективності галузі, але потребує системного підходу та постійного вдосконалення технологій.

In the context of today's digital world, online platforms are becoming a key tool for interaction, exchange and communication between users over the Internet. These platforms not only transform and optimize business processes, but also stimulate new business models, facilitate access to markets and provide global connectivity, influencing the development of society and the economy.

It is noted that the main advantage of online platforms is their high level of accessibility and global reach. It gives farmers the opportunity to present their products to a wide audience directly via the Internet, opening up new markets and

making it easier to do business. For buyers, this means access to a variety of agricultural products, which saves time and resources.

However, with the growing popularity of online platforms comes challenges such as ensuring data security and privacy, maintaining openness and transparency of transactions, and dealing with delivery and logistics issues. It is important to develop and implement technological solutions that ensure the protection of personal data and ensure the reliability of transactions.

Successfully overcoming these challenges involves the active implementation of technological solutions and security standards, including the development of reliable encryption systems and authentication mechanisms. In addition, it is important to establish transparent processes and rules to regulate transactions between producers and buyers.

Finally, logistics and delivery management requires a systematic approach and the use of modern technology to improve accuracy and speed. The development of online platforms for the exchange and sale of agricultural products can significantly improve the efficiency of the agricultural sector, contributing to its sustainable development and improving the quality of life of farmers.

Therefore, the use of online platforms for the exchange and sale of agricultural products has great potential for improving the efficiency of the industry and meeting the growing needs of consumers, but it requires a systematic approach to solving the challenges and constant improvement of technologies that arise on the way of the development of digital platforms in the agricultural sector.

Ключові слова: *онлайн-платформи, цифровізація, продажі, обмін, логістика, сільськогосподарська продукція, електронна комерція.*

Keywords: *online platforms, digitization, sales, exchange, logistics, agricultural products, e-commerce.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ. В сучасному світі інформаційних технологій, коли віртуальний і реальний простір переплітаються, важливою

ланкою в аграрній сфері стає розвиток онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції. Це явище не лише забезпечує безперервність інновацій у сфері агропромислового комплексу, але й відкриває нові перспективи для сільгоспвиробників, споживачів та всіх учасників ланцюга постачання сільськогосподарської продукції.

Онлайн-платформи забезпечують зручний та ефективний механізм взаємодії між виробниками та покупцями. Вони стають майданчиками для торгівлі, де виробники можуть пропонувати свою продукцію, а споживачі здійснюють покупки, обмінюються досвідом та налагоджують партнерські відносини. Розширення цього віртуального простору сприяє підвищенню конкурентоспроможності сільгоспвиробників, покращенню якості продукції та зменшенню витрат на маркетинг.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ. Використанню елементів розвитку електронного бізнесу та електронної торгівлі сільськогосподарською продукцією присвятили свої праці такі науковці, як Горобець Н., Хомякова Д., Стариковська Д. [1], Сопільняк І. [2], Петришин Л., Мацьків Г. [3], Руденко М. [4]. Однак питання щодо розвитку онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції залишаються малодослідженими.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ. Метою статті є визначення потенціалу та значення розвитку онлайн-платформ для сільськогосподарського сектору, а також висвітлення шляхів поліпшення та розширення їх функціональності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ. В сучасному світі, де технологічний прогрес стрімко розширює свої межі, розвиток онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції стає необхідністю та ключовим аспектом у трансформації агропромислового комплексу. Ці платформи допомагають перейти від традиційних методів торгівлі до ефективних та інноваційних способів взаємодії між виробниками та споживачами.

Онлайн-платформа – це електронне віртуальне середовище або веб-сайт, який об'єднує користувачів для різних цілей, таких як купівля та продаж товарів чи послуг, обмін інформацією, спілкування, або розв'язання конкретних завдань. Ці платформи дозволяють взаємодіяти користувачам за допомогою Інтернету та забезпечують зручний і доступний спосіб обміну ресурсами, послугами чи інформацією, без обмежень в просторі чи часі. Вони можуть включати в себе різноманітні функції, такі як електронна комерція, соціальні мережі, ринки, аукціони, обмін файлами, інформаційні портали та інші сервіси, спрямовані на задоволення потреб користувачів у віртуальному середовищі.

В таблиці 1 розглянуті ключові аспекти трактування та розуміння онлайн-платформ для визначення їх сутності та ролі у віртуальному середовищі.

Таблиця 1. Характеристики онлайн-платформ для взаємодії та комерції

Аспект	Розуміння онлайн-платформи
Операційне середовище	Електронне віртуальне середовище чи веб-сайт для спілкування та обміну через Інтернет інформацією, послугами чи товарами між користувачами.
Типи	Може включати електронні ринки, аукціони, соціальні мережі, електронну комерцію та інші сервіси для різних цілей.
Взаємодія	Забезпечує взаємодію користувачів за допомогою Інтернету, надаючи зручний та доступний спосіб обміну ресурсами та інформацією.
Задачі	Може служити для купівлі та продажу товарів, обміну інформацією, спілкування, розв'язання конкретних завдань та інших цілей.
Функції	Включає в себе електронну комерцію, соціальні мережі, ринки, аукціони, обмін файлами, інформаційні портали та інші сервіси.
Доступність	Дозволяє взаємодіяти користувачам без обмежень простору чи часу.
Простір та час	Надає можливість взаємодії у віртуальному середовищі, забезпечуючи доступ до платформи будь-де та будь-коли.
Вплив на бізнес та суспільство	Трансформація та оптимізація бізнес-процесів, полегшення доступу до ринків, розвиток нових бізнес-моделей, зручність для споживачів, підвищення конкурентоспроможності та глобальний зв'язок.

Джерело: розробка авторів

Онлайн-платформи відіграють важливу роль у сучасному цифровому світі, надаючи користувачам зручний та доступний інтерфейс для взаємодії та

обміну ресурсами. Ці платформи перетворюють та оптимізують бізнес-процеси, розвивають нові бізнес-моделі, полегшують доступ до ринків та забезпечують глобальний зв'язок, впливаючи на розвиток суспільства та економіки.

На державному рівні значущість онлайн-платформ важлива через їхню здатність створювати нові можливості для економічного зростання та соціального розвитку. Вони допомагають забезпечувати доступ до ринків для підприємств будь-якого розміру і форм власності, сприяють розвитку торгівлі та послуг, а також сприяють впровадженню інноваційних технологій та підвищенню конкурентоспроможності. Уряди багатьох держав активно розвивають регуляторні політики та законодавчі рамки, спрямовані на підтримку та розвиток онлайн-платформ, щоб гарантувати їхню ефективну роботу, захист прав споживачів та бізнесу, а також забезпечити конкурентоспроможність та стабільність цифрового середовища.

Основною перевагою онлайн-платформ є їхній високий рівень доступності та глобальне охоплення. Сільськогосподарські товаровиробники отримують можливість представити свою продукцію широкій аудиторії безпосередньо через Інтернет. Це відкриває нові ринки та забезпечує зручність у веденні бізнесу. Окрім того, покупці отримують доступ до різноманітної сільськогосподарської продукції, здійснюючи покупки онлайн, що економить час та ресурси.

Завдяки розвитку цих платформ, виробники можуть ефективно позиціонувати свою продукцію, використовуючи функції електронної комерції, а також просувати свої бренди через цифрові канали. Онлайн-платформи створюють також сприятливий ґрунт для взаємодії фермерів та виробників в галузі сільського господарства, обміну досвідом та інноваціями, що сприяє підвищенню якості та ефективності агропродукції.

Однак, разом із зростанням популярності використання онлайн-платформ, виникають і виклики. Забезпечення безпеки та конфіденційності даних, підтримання відкритості та прозорості угод, а також вирішення питань доставки та логістики – це ті аспекти, які потребують прискіпливої уваги та розв'язання.

Щоб подолати ці виклики, необхідно активно впроваджувати технологічні рішення та стандарти безпеки. Розробка надійних систем шифрування та механізмів аутентифікації допоможе забезпечити конфіденційність та цілісність даних, що розміщено на платформах. Також, важливо встановити прозорі процеси та правила, які регулюють угоди між виробниками та покупцями, забезпечуючи високий рівень взаємодії та довіри.

Управління логістикою та доставкою також вимагає системного підходу. Використання сучасних технологій в сфері транспорту та руху вантажів може покращити точність та швидкість доставки, зменшуючи час та витрати. Крім того, стандартизація упаковки та маркування сприятиме ефективному логістичному ланцюжку, забезпечуючи якісну та безперебійну поставку сільськогосподарської продукції.

Онлайн-платформи для обміну та продажу сільськогосподарської продукції можуть стати справжнім мотором трансформації агропромислового сектору. З вирішенням вказаних викликів і за умови постійного вдосконалення технологій, вони мають потенціал не тільки підвищити рентабельність для виробників, але й забезпечити споживачів якісною та доступною сільськогосподарською продукцією, сприяючи сталому розвитку агросектору в цілому.

Зростання світового населення та збільшення попиту на продукти харчування ставлять перед аграрним сектором нові завдання, і саме тут розвиток онлайн-платформ набуває важливого значення. Вони стають просторами, де інноваційні підходи та сучасні технології об'єднуються для забезпечення ефективності та стійкості сільського господарства.

Однією з потенційних переваг є здатність платформ збирати та аналізувати дані щодо попиту та споживчих уподобань. Це надає можливість виробникам адаптувати свою продукцію до змінних ринкових умов, забезпечуючи більшу відповідність до потреб споживачів. Такий підхід може сприяти оптимізації виробництва, зменшенню втрат та ресурсів, що в свою чергу позитивно впливає на економічну ефективність сільськогосподарської галузі.

За допомогою онлайн-платформ можна також впроваджувати концепції прямого споживача (D2C - direct-to-consumer), де агровиробники мають можливість безпосередньо здійснювати продажі своєї продукції кінцевим покупцям. Це не лише забезпечує додатковий дохід для виробників, але й сприяє розвитку взаємовідносин між сільськими господарствами та споживачами, забезпечуючи більшу прозорість та довіру.

Наприклад, включення сучасних технологій, таких як блокчейн, може відслідковувати шлях продукції від «поля до столу», гарантуючи високий ступінь якості та безпеки для кінцевого споживача. Такі інновації стають ключовим чинником підвищення довіри до онлайн-платформ та сільськогосподарської продукції взагалі.

Усе це свідчить про те, що розвиток онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції відкриває широкі можливості для покращення якості життя сільгоспвиробників, забезпечення сталого розвитку галузі та задоволення зростаючих потреб споживачів у сучасному світі.

Крім того, розвиток онлайн-платформ сприяє зменшенню проміжних ланок у ланцюзі поставок, що може призвести до зниження цін на продукцію для кінцевого споживача та підтримати конкурентоспроможність сільських господарств. Доступність широкого асортименту сільськогосподарських товарів на платформах також допомагає споживачам легше здійснювати обдуманий та інформований вибір, враховуючи етичні та екологічні аспекти виробництва.

Два важливих онлайн-проекти для продажу сільськогосподарської продукції в Україні - «Відкритий ринок» і AGROFORUM, спрямовані на поліпшення торгівлі та забезпечення прозорих умов для виробників та споживачів [6, 8].

«Відкритий ринок» реалізується громадською організацією «Освітньо-аналітичний центр розвитку громад» у партнерстві з Асоціацією міст України. Цей проєкт безкоштовний для виробників і дозволяє їм розміщувати

інформацію про свою продукцію для споживачів з усієї країни. Платформа має прив'язку до регіону, що полегшує пошук продукції [7].

AGROFORUM, натомість, є новим аграрним маркетплейсом, який забезпечує прозорі торги та максимально вигідні умови для покупців і продавців аграрної продукції. Платформа зосереджується на ефективності та розвитку бізнесу, надаючи зручний і прозорий інструмент для торгівлі [8].

Обидва проєкти допомагають виробникам займати більш активну позицію на ринку, зокрема, шляхом прямої взаємодії з кінцевим споживачем. Вони також сприяють підвищенню довіри до якості продукції завдяки використанню передових технологій. Наприклад, одна з них базується на інноваційних системах відстеження продуктів чи цифрових маркуваннях, що дозволяє споживачам здійснювати обдуманий вибір.

Однією з ключових переваг є можливість виробників швидко реагувати на зміни у попиті, сезонність та інші фактори, завдяки аналізу даних на платформах. Це може виявитися критичним у сфері сільськогосподарського виробництва, де ризики стосуються великої кількості факторів, таких як природно-кліматичні умови, врожайність та глобальні ринкові тенденції.

Науково-дослідницька робота та розробка новітніх технологій в області агротехніки можуть також знайти своє застосування на цих платформах. Виробники можуть обмінюватися даними про ефективні технології вирощування, обробки та зберігання продукції, сприяючи впровадженню передових методів та підвищенню продуктивності галузі.

Тому розвиток онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарських товарів не лише прискорює та спрощує процеси торгівлі, але й відкриває двері для новаторських підходів у сільському господарстві. Вивчення характеристик агропродукції та її придатності для реалізації через онлайн-платформи стає актуальною проблемою. У таблиці 2 представлені характеристики сільськогосподарської продукції та її особливості для онлайн-продажу. Аналіз її переваг та недоліків на онлайн-платформах допоможе розкрити

потенціал та визначити ключові аспекти, які варто враховувати при розробці стратегій онлайн-продажу в аграрному секторі.

Отже, продаж сільськогосподарської продукції через онлайн-платформи має як значні переваги, так і певні недоліки.

Переваги включають широкий асортимент продукції для споживачів, прозорість походження та якості, швидку доставку і можливість обирати серед різноманіття, прямий доступ від виробника до споживача, а також залучення уваги екологічно свідомих споживачів.

Таблиця 2. Продукція сільськогосподарського сектору та її характеристики для онлайн-продажу

Тип продукції	Переваги для продажу на онлайн-платформах	Недоліки для продажу на онлайн-платформах
Овочі та фрукти	- Широкий асортимент для споживачів	Залежність від інфраструктури доставки та обробки продуктів
	- Сезонні продажі та можливість оперативного відгуку на зміни у попиті	
	- Прозорість походження та якості через використання технологій блокчейн	
	- Швидка доставка та можливість обрати між різноманіттям видів	Високі вимоги до умов зберігання
	Висока популярність серед споживачів	
М'ясо та молочна продукція	- Прямий доступ від виробника до кінцевого споживача	Ризик зберігання та транспортування продуктів, особливо у великих обсягах
	- Можливість підтримки місцевих фермерських господарств	Потенційні проблеми з якістю та свіжістю продуктів під час доставки
	- Зручність та швидкість обслуговування, враховуючи вимоги зберігання	Високі витрати на маркетинг та просування для виробників малих обсягів
Агротехніка та насіння	- Можливість залучення інвестицій для розробки та вдосконалення нових продуктів	Ризик конфліктів інтересів між різними виробниками та споживачами
	- Представлення новітніх технологій та обмін досвідом між виробниками	Обмежені можливості для демонстрації продуктів, особливо для фізичних товарів
	- Глобальний ринок збуту для інновацій в галузі сільського господарства	
Органічна продукція	- Залучення уваги та попиту з боку свідомих споживачів	Висока конкуренція та низький рівень різноманітності на онлайн-платформах
	- Здорове харчування набуває популярності	
	- Висока вартість продукції може бути компенсована готовністю платити за якість	Потенційна недостатня підтримка під час проблем з обслуговуванням
	- Сприяння сталому розвитку та екологічній усвідомленості споживачів	

Продовження таблиці 2.

Тип продукції	Переваги для продажу на онлайн-платформах	Недоліки для продажу на онлайн-платформах
Мед та інші продукти бджільництва	Це може включати мед, віск, прополіс, які здобувають популярність серед прихильників здорового способу життя.	Ризик втрати якості під час транспортування та обробки
Сировина для готування	Наприклад, кава, чай, спеції. Забезпечення можливості споживачам купувати якісні та неповторні продукти.	Обмежена тривалість зберігання та можливість псування внаслідок неналежних умов зберігання
Фермерські продукти	Сир, молоко, м'ясо та інші свіжі продукти від фермерів	Складнощі з відслідковуванням та управлінням запасами
Продукти з регіональної кухні	Традиційні або унікальні страви, які представляють культурну спадщину регіону.	Обмежений доступ до ринку через культурні та регуляторні бар'єри
Спеціалізовані продукти для дітей	Онлайн-платформи можуть бути зручним каналом для продажу спеціалізованих продуктів для дітей, таких як органічні дитячі страви або іграшки.	Високий ризик відповідальності за продукти, які призначені для дітей
Екзотичні фрукти та напої	Введення різноманітності та екзотичних смаків	Обмежений ринок та високі витрати на імпорт екзотичних продуктів
	Популяризація нових, нестандартних продуктів	Висока екологічна та економічна вразливість у виробництві та перевезенні
	Залучення виробників з різних географічних регіонів	

Джерело: розробка авторів

В той же час існують певні недоліки, зокрема сезонність продажів, проблеми зі зберіганням та транспортуванням, високі витрати на маркетинг, конкуренція на ринку, складнощі з відслідковуванням та управлінням запасами, обмеження доступу до ринку через культурні та регуляторні бар'єри, а також високий ризик відповідальності за продукти, призначені для дітей.

ВИСНОВКИ. Для успішного продажу сільськогосподарської продукції через онлайн-платформи, виробники повинні ретельно розглянути і вирішити питання з доставкою, якістю продукту, маркетинговою стратегією та відповідністю стандартам безпеки і якості, щоб максимізувати переваги та мінімізувати ризики. Використання онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції відкриває перед сільськими господарствами та споживачами безліч можливостей. Зокрема, впровадження концепції прямого

споживача дозволяє агровиробникам продавати свою продукцію безпосередньо кінцевим покупцям, що сприяє збільшенню прибутку та взаєморозумінню між ними.

Технології, такі як блокчейн, допомагають забезпечити високу якість та безпеку продукції, що сприяє підвищенню довіри споживачів до онлайн-платформ. Це робить споживачам легше зробити обдумані вибори, враховуючи етичні та екологічні аспекти виробництва.

Однією з ключових переваг є можливість швидко реагувати на зміни у попиті та інші фактори завдяки аналізу даних на платформах. Це робиться критичним у сфері сільськогосподарського виробництва, де ризики пов'язані з різними факторами, такими як погодні умови та глобальні ринкові тенденції.

Розвиток онлайн-платформ також сприяє зменшенню проміжних ланок у постачальному ланцюгу, що може призвести до зниження цін на продукцію для кінцевого споживача та підтримати конкурентоспроможність сільських господарств. Крім того, це стимулює науково-дослідницьку роботу та розробку новітніх технологій в області агротехніки. Отже, розвиток онлайн-платформ для обміну та продажу сільськогосподарської продукції сприяє не лише прискоренню та спрощенню процесів торгівлі, але й відкриває можливості для новаторських підходів у сільському господарстві.

Література

1. Горобець Н. М., Хомякова Д. О., Стариковська Д. О. Перспективи використання цифрових технологій в діяльності аграрних підприємств, *Ефективна економіка*, № 1, 2021 URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/3460/1/92.pdf> (дата звернення: 17.04.2024)
2. Сопільняк І.С. Перспективи розвитку інтернет-торгівлі органічними продуктами харчування вітчизняного виробництва. *Проблеми системного підходу в економіці*. № 3 (65), 2018. URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/3_65_2_2018_ukr/17.pdf (дата звернення: 10.04.2024)

3. Петришин Л., Мацьків Г. Впровадження інструментів електронної комерції в аграрному бізнесі. *Аграрна економіка*, 2019, Т. 12, № 3-4. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/813742> (дата звернення: 17.04.2024)
4. Руденко М. В. Технології цифрової трансформації сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 23. С. 8-18.
5. Майбутнє агробізнесу матеріалізується в digital trading. URL: <http://agroconf.org/content/maybutnie-agrobiznesu-materializuietsya-v-digital-trading> (дата звернення: 20.04.2024)
6. Відкритий ринок. URL: <https://rynok.in.ua/> (дата звернення: 11.04.2024)
7. 12 канал, «Відкритий ринок»: в Україні створили платформу для продажу сільськогосподарської продукції. URL: <https://12kanal.com/vidkrytyj-rynok-v-ukrayini-stvoryly-platformu-dlya-prodazhu-silskogospodarskoyi-produktsiyi> (дата звернення: 11.04.2024)
8. AgroForum. URL: <https://www.agroforum.net/> (дата звернення: 12.04.2024)

References

1. Horobets, N. M., Khomyakova, D. O. and Starykovska, D. O. (2021), “Prospects of using digital technologies in the activities of agricultural enterprises”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol 1, available at: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/3460/1/92.pdf> (Accessed 17 April 2024)
2. Sopilnyak, I. S. (2018), “Prospects for the development of internet trade in domestically produced organic food products”, *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, [Online], vol 3 (65), available at: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/3_65_2_2018_ukr/17.pdf (Accessed 10 April 2024)
3. Ptyshyn, L. and Matskiv, H. (2019), “Implementation of e-commerce tools in agrarian business”, *Ahrarna ekonomika*, vol. 12, no. 3-4, [Online], available

at: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/813742> (Accessed 17 April 2024)

4. Rudenko, M.V. (2019), “Technologies of digital transformation of agricultural enterprises”, *Ahrosvit*, vol. 23, pp. 8-18.

5. Ukrainian Agrarian Confederation (2018), “The future of agribusiness materializes in digital trading”, available at: <http://agroconf.org/content/maybutnie-agrobiznesu-materializuietsya-v-digital-trading> (Accessed 20 April 2024)

6. Vidkritiy rynok (2024), available at: <https://rynok.in.ua/> (Accessed 11 April 2024)

7. 12kanal.com (2020), “Vidkritiy rynok”: in Ukraine created a platform for selling agricultural products ”. available at: <https://12kanal.com/vidkrytyj-rynok-v-ukrayini-stvoryly-platformu-dlya-prodazhu-silskogospodarskoyi-produktsiyi> (Accessed 11 April 2024)

8. AgroForum (2024), available at: <https://www.agroforum.net/> (Accessed 12 April 2024).

Стаття надійшла до редакції 13.05.2024 р.